

Werkkaart 4. Een geno-sociogram maken

Een geno-sociogram is een kaart met een overzicht van de belangrijkste personen in en rond een gezin (over meerdere generaties, afhankelijk van het leervraagstuk) en hun onderlinge relaties. Ook belangrijke familiegebeurtenissen, informele zorg, sterfgevallen, verhuizingen en verbroken contacten kunnen hierin worden opgenomen. In een leerbijeenkomst maak je bij voorkeur gebruik van een overzicht dat samen met de familie is opgesteld. Deze werkkaart laat zien hoe je een geno-sociogram kunt inzetten.

'Het helpt om gezamenlijk een analyse te maken, want vaak ben je geneigd om alleen vanuit je eigen referentiekader te kijken. Doordat we gezamenlijk het krachtenveld in kaart brachten, konden we direct vragen stellen over wat iemand anders inbracht. Zo kregen we gezamenlijk een veel breder beeld.'

Inzicht krijgen

Je maakt en bespreekt een geno-sociogram om samen duidelijk te krijgen wie de belangrijkste personen in en rond een gezin zijn. Hiermee krijg je een bredere blik en meer inzicht in de dynamiek en familiepatronen die mogelijk bijdragen aan stagnatie of juist ondersteunend zijn. Gebruik deze werkvorm als je weet dat er veel mensen betrokken zijn die invloed hebben op de gebeurtenissen die plaatsvinden. Deze werkvorm is goed te combineren met het maken en bespreken van een tijdlijn (zie werkkaart 3 Een tijdlijn maken). Deze werkvorm is ook te gebruiken voor een situatie waarin de samenwerking stagneert. In zo'n geval breng je het krachtenveld in kaart.

Vorbereiding

Neem de beschikbare informatie van een kind of gezin door. Noteer wie er bij dit gezin of deze situatie betrokken zijn. Vaak zijn dat in ieder geval vader, moeder en kinderen. In veel gevallen ook bijvoorbeeld de nieuwe partner van een of beide ouders, grootouders, een huisvriend of andere naasten die van invloed zijn.

Geno-sociogram maken

Er zijn verschillende manieren om samen met de betrokkene(n) een geno-sociogram te maken. Het is vaak onderdeel van systemische interventies in de (jeugd)zorg.

[Een voorbeeld is hier te vinden.](#)

Geno-sociogram bespreken

Tijdens een leerbijeenkomst nodig je de aanwezigen uit om het geno-sociogram te bekijken. Hoewel niet gaat om het op juistheid controleren, kun je kort stilstaan bij de vraag of de meest cruciale informatie opgenomen is. Voeg zo nodig informatie of personen toe. Al pratende kun je er ook betrokken professionals aan toevoegen. Soms wordt dan duidelijk dat zij zich ten opzichte van elkaar in vergelijkbare patronen gedragen als die van het gezin. Het kan een mooi gesprek opleveren waarin thema's en gevoelens naar voren komen.

Voor de verdere inhoudelijke bespreking van het geno-sociogram verwijzen we naar werkkaart 1 De rol van facilitator vervullen.